

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง

{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายเรนทร์ ธรรมกฤษดา	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้องส่งคำร้องลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และจากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลา

ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ จังหวัดสุรินทร์ จึงได้มีคำสั่งที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๒๗

สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแต่อย่างใด

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘, ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวม ๖ ฉบับ คือ

ฉบับที่ ๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๔๑๒ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นิรมล ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นรินทร์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๓ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๖๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นเรนทร์ เป็นผู้รับ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๔ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๑๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ พยุห์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘

ฉบับที่ ๕ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๐๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๘

ฉบับที่ ๖ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘

ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงปลัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเอกสารหลักฐานกรณีเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือ ลับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องมาให้ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศเทศบาลเมืองสุรินทร์ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นอกจากนี้ เทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น

ผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่า นอกจากผู้ถูกร้องจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ยังเปิดกิจการร้านขายเครื่องเขียน ชื่อร้านอักษรวิทยา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งได้ถูกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ซึ่งเป็นฝ่ายค้านร้องว่า ผู้ถูกร้อง ขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่อมาประมาณปลายปี ๒๕๔๖ ก่อนหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ได้รับแจ้งจากจังหวัดสุรินทร์ว่าได้พ้นจากตำแหน่งแล้ว หลังจากพ้นจากตำแหน่งทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ และได้อ่านทุกฉบับแล้วทราบว่า ถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จะได้รับโทษด้วยแต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีก จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๖ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จึงเสนอเรื่องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๓ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘,๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปราบกว่า นายนรินทร์ ธรรมกฤษดา พี่ชายของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับสำเนาคำร้องแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องไว้ ณ ที่ทำการคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันปิดประกาศ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ประเด็นที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยชี้ขาดตามคำร้อง มีว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่า กฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนห้าคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนสองคน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ .... “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า .... (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ....”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ของเทศบาลเมืองที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ ของเทศบาลเมืองในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓

ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ (๒) และวรรคสอง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแต่อย่างใด ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เทศบาลเมืองสุรินทร์ได้มีหนังสือ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจง

เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องแล้ว สำหรับกรณีที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับทราบหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ อีกทั้งมิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีที่มียื่นบัญชีดังกล่าว ซึ่งเมื่อผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ ผู้ถูกร้องได้ให้ถ้อยคำซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้บันทึกไว้เป็นหนังสือ สรุปได้ว่า หลังจากพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ซึ่งถ้าไม่ยื่นบัญชีดังกล่าว จะได้รับโทษ แต่ผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีก จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามบันทึกคำให้การของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ และเมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาขึ้นต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญแล้ว ผู้ถูกร้องก็มียื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕

ข้อ ๓

นายอักษราทร จุฬารัตน

รองประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของศาสตราจารย์ ดร.อัคราทร จุฬารัตน รองประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอคำร้องขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศเทศบาล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้องที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวัน

ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ ราย ที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลา ต่อมา ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ในกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนาของผู้ถูกร้อง บ้านเลขที่ ๖๘, ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวมหกฉบับ คือ หนังสือสำนักงาน

ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๔๑๒ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๗ ปราบกฐี๋ นีรมล ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปราบกฐี๋ นรินทร์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๖๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปราบกฐี๋ นเรนทร์ เป็นผู้รับ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๑๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ปราบกฐี๋ พุทธ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๐๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ ปราบกฐี๋ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๘ ปราบกฐี๋ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแต่อย่างใด ต่อมา ผู้ร้องมีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงปลัดเทศบาล เมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหนังสือ ลับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง มาให้ทราบ นอกจากเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่า เทศบาลเมืองสุรินทร์มีหนังสือ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น และจากการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้ง ผู้ถูกร้อง ก็รับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องทั้งหมดฉบับแล้ว แต่ผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ เอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ในการประชุมของผู้ร้องครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์

ขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๐ ให้รับคำร้อง แจ้งผู้ร้องทราบ และให้ส่งสำเนาให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับสำเนาคำร้อง ซึ่งผู้ถูกร้อง โดยนายธนรินทร์ ธรรมกฤษดา พี่ชายของผู้ถูกร้องรับไว้แทน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการรัฐธรรมนูญประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ มีคำสั่งให้นำสำเนาคำร้องปิดไว้ ณ ที่ทำการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ตามข้อกำหนดคณะกรรมการรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๒ วรรคสอง โดยปิดประกาศเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะถูกยกเลิกโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ก็ตาม เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ อำนาจการวินิจฉัยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงโอนมาเป็นอำนาจของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวย่อมจะต้องพิจารณาคดี

โดยใช้กฎหมายในขณะที่ยังอ้างว่ามีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ ๑๔๖๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เทศบาลเมืองสุรินทร์ มีรายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท จึงอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของผู้ร้องฉบับดังกล่าวกำหนดไว้ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีดังกล่าว ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และห้ามมิให้ผู้ยื่นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับขณะผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และต่อมามีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีด้วย ตามพยานหลักฐานของผู้ร้องรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า ตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ภายในสามสิบวัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเฉพาะกรณีเข้ารับตำแหน่งเท่านั้น แต่มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีแต่อย่างใด ทั้งที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงถึงเหตุผล โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งเหตุผลแล้ว แต่เนื่องจากผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง แม้ต่อมาคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสแก่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้อง ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนด จึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ (๒) และวรรคสอง ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓

ด้วยเหตุผลที่ได้วินิจฉัยข้างต้นจึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ศาสตราจารย์ ดร.อักษราทร จุฬารัตน

รองประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายนเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายนเรนทร์ ธรรมกฤษดา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๘ เมษายน
๒๕๕๐ เพื่อขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กรณีนายนเรนทร์ ธรรมกฤษดา
ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓
ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์
๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท
มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
และจากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น
จำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิก
สภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง

รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลา

ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากศาลปกครองได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ จังหวัดสุรินทร์จึงได้มีคำสั่งที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแต่อย่างใด

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘, ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวม ๖ ฉบับ โดยฉบับที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ถึง ๖ มีผู้รับแทน ส่วนฉบับที่ ๓ ผู้ถูกร้องเป็นผู้รับ ต่อมาผู้ร้องได้มีคำสั่ง ถับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงปลัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเอกสารหลักฐานกรณีเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือ ถับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องมาให้ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศเทศบาลเมือง

สุรินทร์ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นอกจากนี้เทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น

ผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่า นอกจากผู้ถูกร้องจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ยังเปิดกิจการร้านขายเครื่องเขียน ชื่อร้านอักษรวิทยา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งได้ถูกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ฝ่ายค้านร้องว่า ผู้ถูกร้อง ขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่อมาประมาณปลายปี ๒๕๔๖ ก่อนหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ได้รับแจ้งจากจังหวัดสุรินทร์ว่าได้พ้นจากตำแหน่งแล้ว หลังจากพ้นจากตำแหน่ง ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ และได้อ่านทุกฉบับแล้ว ทราบว่า ถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จะได้รับโทษด้วย แต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีก จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๖ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จึงเสนอเรื่องให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘,๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปราบถว้น นายรินทร์ ธรรมกฤษฎา พี่ชายของผู้ถูกร้องเป็นผู้รับสำเนาคำร้องแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการรัฐธรรมนูญจึงให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องไว้ ณ ที่ทำการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ โดยประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีหรือไม่ เห็นว่ากรณีตามคำร้อง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้ว ส่วนกรณีพ้นตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ครบกำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องต้องยื่นบัญชี เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีภายในกำหนด ผู้ร้องจึงมีหนังสือไปยังผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงดังกล่าว ๖ ครั้ง ผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้ว ผู้ถูกร้องให้การต่อผู้ร้องว่ามีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีดังกล่าวต่อผู้ร้อง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจาก
ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายจรูญ หัตถกรรม ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่
๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษฎา
ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔
ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศ
เทศบาลเมืองสุรินทร์ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เทศบาล
เมืองสุรินทร์มีรายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๖๘,๕๘๘,๔๖๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้อง
ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท
มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวัน
ทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ รายที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ต่อมา ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งเมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ในกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ แม้สำนักงาน ป.ป.ช. จะมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนาของผู้ถูกร้อง บ้านเลขที่ ๖๘, ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวมหกฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ ๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๔๑๒ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นิรมล ธรรมกฤษฎา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นรินทร์ ธรรมกฤษฎา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๓ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๖๔ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ นเรนทร์ เป็นผู้รับ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗

ฉบับที่ ๔ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๑๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ปราบกฐีอ พุท ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘

ฉบับที่ ๕ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๐๐ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๘ ปราบกฐีอ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๘

ฉบับที่ ๖ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๘ ปราบกฐีอ ดารารัตน์ ธรรมกฤษฎดา เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘

ผู้ร้องมีคำตั้ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงปลัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหนังสือ ลับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งหนังสือ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น ต่อมา ผู้ร้องมีคำตั้งเชิญผู้ถูกร้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่าผู้ถูกร้องทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องทั้งได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องทั้งหกฉบับและได้อ่านทุกฉบับแล้ว และทราบว่าถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จะได้รับโทษด้วย แต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง

ผู้ร้องในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ พิจารณาแล้วมีมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และให้เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับสำเนาคำร้อง ซึ่งผู้ถูกร้อง โดยนายนิรันทร ชรรณกฤษดา พี่ชายของผู้ถูกร้องรับไว้แทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องไว้ ณ ที่ทำการคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันปิดประกาศ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร

ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่า กฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ฯลฯ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๑) ฯลฯ (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรือ งบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจาก ตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและ ทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่า หนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลา การยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา ๑๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๒ ให้ยื่นพร้อม เอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้ง สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อ

รับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ กำหนดว่า กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งในปีกงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท จึงอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของผู้ร้องฉบับดังกล่าวกำหนดไว้ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง โดยบทบัญญัติของ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อีกทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ได้บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ต่อมา มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีด้วย จากพยานหลักฐานของผู้ร้อง ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ภายในสามสิบวัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เฉพาะกรณีเข้ารับตำแหน่งเท่านั้น ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงถึงหกฉบับ และจากการสอบปากคำพยานบุคคลรวมทั้งผู้ถูกร้อง ได้ความว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช.

ทั้งหกฉบับและได้อ่านทุกฉบับแล้ว ทั้งทราบว่าถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบจะได้รับโทษด้วย แต่ผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง แม้ต่อมา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสแก่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้อง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนด จึงฟังว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ (๒) และวรรคสอง ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓

ตุลาการรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายธานีศ เกศวพิทักษ์ ตุลาการรัฐธรรมนูญวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายนเรนทร์ ธรรมกฤษฎดา ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายนเรนทร์ ธรรมกฤษฎดา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ เพื่อขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ กรณีนายนเรนทร์ ธรรมกฤษฎดา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า สองร้อยล้านบาท มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และจากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๖๘,๕๕๘,๔๖๘.๕๓ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศ

ดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดระยะเวลา

ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากศาลปกครองได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ จังหวัดสุรินทร์จึงได้มีคำสั่งที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เมื่อพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยครบกำหนดระยะเวลาการยื่นเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ ต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแต่อย่างใด

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘ , ๗๐ ถนนกรุงศรีใน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ รวม ๖ ฉบับ คือ ฉบับที่ ๑ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๔๑๒ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ “นิรมล ธรรมกฤษฎา” เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ฉบับที่ ๒ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๕๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ “นรินทร์ ธรรมกฤษฎา” เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ ฉบับที่ ๓ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๖๔ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ปรากฏชื่อ “นเรนทร์” เป็นผู้รับ

เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ฉบับที่ ๔ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๑๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ “พยุห ธรรมกฤษฎา” เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘ ฉบับที่ ๕ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๐๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ “ดาร์รัตน์ ธรรมกฤษฎา” เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ และฉบับที่ ๖ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๕๕๖ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๘ ปรากฏชื่อ “ดาร์รัตน์ ธรรมกฤษฎา” เป็นผู้รับแทน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ ต่อมาผู้ร้องได้มีคำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕ /๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึง ปลัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเอกสารหลักฐานกรณีเทศบาลเมืองสุรินทร์ได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ซึ่งสำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือ ลับ ที่ สร ๕๒๐๐๑/๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง มาให้ทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ตามประกาศเทศบาลเมืองสุรินทร์ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นอกจากนี้ เทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้มีหนังสือที่ สร ๕๒๐๐๑/๓๖๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เรื่อง การประชุมชี้แจงผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์เข้าร่วมฟังการชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ ศาลาประชาคม จังหวัดขอนแก่น

ผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่า นอกจากผู้ถูกร้องจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์แล้ว ยังเปิดกิจการร้านขายเครื่องเขียน ชื่อร้านอักษรวิทยา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งได้ถูกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ซึ่งเป็นฝ่ายค้านร้องว่า ผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เนื่องจากจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ต่อมาประมาณปลายปี ๒๕๔๖ ก่อนหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ได้รับแจ้งจากจังหวัดสุรินทร์ว่าได้พ้นจากตำแหน่งแล้ว หลังจากพ้นจากตำแหน่ง ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณี

พ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ทุกฉบับ และได้อ่านทุกฉบับแล้ว
ทราบว่า ถ้าไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จะได้รับโทษด้วย
แต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีก จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ และมีมติ
เป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๖ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณี
พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ จึงเสนอเรื่องให้
คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
และห้ามมิให้ผู้ร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖
ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔
ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และประกาศคณะปฏิรูป
การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่
๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
โดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ ๖๘ , ๗๐ ถนนกรุงศรีใน
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏว่า นายนรินทร์ ธรรมกฤษดา พี่ชายของ
ผู้ถูกร้องเป็นผู้รับสำเนาคำร้องแทน เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน
ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการรัฐธรรมนูญจึงให้ปิดประกาศสำเนาคำร้องไว้
ณ ที่ทำการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน
นับแต่วันปิดประกาศ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว โดยมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดเพียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดนิยามความหมายของ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในมาตรา ๔ ดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (๘) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร
- (๙) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำหรับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้ประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท โดยรายได้ที่กำหนดข้างต้นหมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ของเทศบาลเมืองนั้นในปีงบประมาณที่ผ่านมาด้วย

ส่วนหลักเกณฑ์วิธีการและกำหนดเวลาเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ รวมทั้งผลของการฝ่าฝืนไม่ยื่นบัญชีฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ดังนี้

มาตรา ๓๒ “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้ อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

สำหรับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงโต้เถียงเป็นอย่างอื่น เมื่อพิจารณาประกอบบทบัญญัติของกฎหมายดังที่ได้ยกขึ้นกล่าวมาข้างต้นแล้ว ได้ความว่า ผู้ถูกร้อง ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑ และ ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งมีบิดาเป็นคนต่างด้าวสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ จังหวัดสุรินทร์จึงมีคำสั่งที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ถูกร้อง พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เทศบาลเมืองสุรินทร์ มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๒๗๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ข้อ ๑ ที่กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ซึ่งตามบทกฎหมายดังกล่าว ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ รวม ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แต่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องเฉพาะครั้งแรก กรณีเข้ารับตำแหน่งเท่านั้น แต่มิได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง อีก ๒ ครั้ง คือ กรณีเมื่อพ้นจากตำแหน่ง และกรณีเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี การกระทำของผู้ถูกร้อง จึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง และต้องห้าม มิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

อาศัยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมา จึงมีคำวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง
จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒)
และวรรคสอง และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจาก
ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ คือ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของนายวิชัย ชื่นชมพูนุท ตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐
เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๕๐

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายเรนทร์ ธรรมกฤษดา ผู้ถูกร้อง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัด
ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามกฎหมายผู้ถูกร้อง
ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องรวมสามครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่งในวาระเข้าดำรงตำแหน่ง ครั้งที่สองในวาระ
พ้นจากตำแหน่ง ครั้งที่สามในวาระพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องตรวจพบว่าผู้ถูกร้อง
ยื่นบัญชีฯ ในวาระเข้ารับตำแหน่งเพียงครั้งเดียว เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล
เมืองสุรินทร์ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งมีคำสั่ง
ตามคำพิพากษาศาลปกครองกลางคดีหมายเลขคำที่ ๒๕๖๑, ๓๖๓๕, ๔๓๕๓/๒๕๔๔ และคดี
หมายเลขแดงที่ ๑๑๔๐, ๑๑๔๑, ๑๑๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบในวาระพ้นจากตำแหน่ง และในวาระพ้นจาก
ตำแหน่งครบหนึ่งปีโดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้อง ทั้งนี้ ได้ความว่าผู้ถูกร้องได้รับหนังสือที่สำนักงาน
ป.ป.ช. แจ้งเตือนทุกฉบับแล้ว แต่ผู้ถูกร้องมีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง จึงขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบในวาระ
พ้นจากตำแหน่งและในวาระพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิก
สภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน
๒๕๔๕ ข้อ ๓

ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณากรณีตามคำร้องนี้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่าโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕
มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติหลักการไว้ว่า บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ
ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๓๑
ข้อ ๓ กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฯ
ยังคงใช้บังคับต่อไป ดังนั้นเมื่อมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยกรณีและผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ และมีคำสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งได้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณากรณีตามคำร้องนี้ได้

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด

พิจารณาประเด็นที่หนึ่งแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ และประกาศฯ ฉบับลงวันที่
๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารและสมาชิก
สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวมีหน้าที่ต้องยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง

ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ เทศบาลเมืองสุรินทร์มีรายได้ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓๘,๕๘๘,๔๗๘.๕๓ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิก สภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา หนึ่งปี การที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือที่สำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งเตือนเกี่ยวกับการยื่นบัญชีฯ ทุกฉบับแล้ว แต่มีเจตนาที่จะไม่เล่นการเมืองอีกต่อไป จึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบในวาระพ้นจากตำแหน่งและในวาระพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้อง ขอให้จริงจึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับกรณีตามประเด็นที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจากผู้ถูกร้องพ้นจากการดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสุรินทร์ตามคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ ๑๔๖๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งมีคำสั่งตามคำพิพากษาศาลปกครองกลางและไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งอีก ส่วนคำขอที่ห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เมื่อฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องจึงต้องถูกห้ามมิให้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ อันเป็นวันที่ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการรัฐธรรมนูญ